

फक्त कार्यालयीन उपयोगकरिता

134

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

कोल्हापूर जिल्हा

१९९३-९४

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन, मुंबई

पक्कत कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सांख्यिक व आर्थिक संचालोचन

१९९३-९४

जिल्हा - कोल्हापूर

जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन, कोल्हापूर

वृ ष्ठी क्षी मा त

को लहा पु र - जि लहा

[१९९३ - ९४]

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९३-९४

दृष्टिकोपात जिल्हा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
[एक]	अ] भौगोलिक स्थान			
	१] उत्तर अक्षांश	अंश	१५ ^० ते १७ ^०	१६.४ ते २२.२
	२] पूर्व रेखांश	अंश	७३ ते ७४	७२.६ ते ८०.९
	ब] हवामान [१९९३]			
	१] किमान तपमान	सेल्सिअस	१५.४	२.८
	२] कमाल	"	३७.२	४८.७
	३] वर्षा [सरासरी]	मि. मि.	२२३६	उ. ना.
	क] प्रशासकीय विभाग [१९७४]			
	१] तालुके	संख्या	१२	३०३
	२] पंचायत समित्या	"	१२	२९८
	३] टंचाई ग्रंथ तालुके	"	-	८५
	४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	१२	२९८
	५] शहरे	"	१२	३३६
	६] गावे एकूण	"	१२०३	४३०२५
	अ] निर्जन	"	१५	२६१५
	ब] वस्ती असलेली	"	११९८	४०४१२
	७] क्षेत्र चौ. कि. मी		४६२९	३०७७२
[दोन]	प्रशासकीय संस्था [३१-३-१९९४]			
	१] पंचायत समित्या	संख्या	१२	२९८
	२] महानगरपालिका	"	१	१२
	३] नगरपालिका	"	९	२३१
	४] कटक मंडळे	"	-	७
	५] ग्रामपंचायती [गट प्रा. प. धारण]	"	१०२९	२७२४०
	६] पोलीस स्टेशन [१.३.९३]	"	१७	८६७
	७] पोलीस ऑफिस पोस्ट [१.३.९३]	"	१९	१४४७

[एक]

१	२	३	४	५
[तीन]	लोकसंख्या [१९९१ जनगणनेप्रमाणे] १] लोकसंख्या	आकडे हजारात	२२०३	४८७२६
	२] लोकसंख्या [नागरी]	"	७८७	३०६७२
	३] एकूण लोकसंख्या	"	२२९०	७८९२८
	४] अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	"	३८१	८७५८
	५] अनुसूचित जातीच्या लोक- संख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१२.७५	११.०९
	६] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	१५	७३१८
	७] अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	०.४९	९.२७
	८] पुरुषा	आकडे हजारात	१५२५	४०८२६
	९] स्त्रिया	"	१४६५	३८११२
	१०] स्त्री पुरुषा प्रमाणा	१०००	९६१	९३४
	११] धानता	पुरुषाप्रमाणे स्त्रियांचे प्रमाण	दर. बी. कि. ३९२	२५७
	१२] साक्षरतेचे प्रमाण	दर. बी. कि. ३९२	मी. क्षेत्रातील	
	अ] एकूण	टक्केवारी	६६.९४	६४.८७
	ब] पुरुषा	"	८०.३३	७६.५६
	क] स्त्रिया	"	५३.०८	५२.३२
	ड] राज्यामध्ये हजल्ल्याचा क्रमांक	संख्या	उ. ना.	-
[चार]	कृषि		११८६-८९	१९९३-९४
	१] भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	७७६	३०७४८
	२] जंगलव्यापृत क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी		१४८	५२८२
	३] शोथीत उपलब्ध नसलेली जमीन		[१९.१०]	[१७.७]
	अ] बिगर शोथी वापरा- खालील जमीन	"	३२	१२१२
	ब] पडीक व लागवडीलायक नसलेली जमीन	"	३१	१७१४

[दोन]

१	२	३	४	५
[वार]	पुढे चालू			
	क] एकूण [अ + ब]	हजार हेक्टर	६३	२२२६
	४] पडीक जमीन व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन	"	३९	१३००
	१] कायम सुरेचरणा आणि इतर	"	३९	१३६३
	२] हाडे झुडपाखालील जमीन	"	१२	१२००
	३] लागवडी योग्य परंतु पडजमीन	"	३९	२८८
	५] पडीक जमीन			
	१] चालू पड	"	३२	९९९
	२] इतर पड	"	२७	१०२६
	६] पिकाखालील क्षेत्र			
	१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	"	४१६	२८०६६
	२] दुसोठाक्षेत्र	"	३८	३३४०
	३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"	४५३	२१४०६
	७] ओलीतक्षेत्र			
	१] निव्वळ ओलीत क्षेत्र	"	६८	२५१४
	२] एकूण ओलीत क्षेत्र	"	८१	३२९२
	८] मंडत्वाच्या पिकाखालील ओलीताये क्षेत्र [अन्नधान्ये]	"	२२	१४१८८
	९] वहित धारणा जमीन			
	१] २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या "वद"	३१३२	६००२३
	२] २ ते १० हेक्टर	"	६७९२९	३२९६८
	३] १० हेक्टरपेक्षा जास्ती	"	२६९६	१७०६
	१०] जमीन महसूल वसुली [१९९३-९४]	लाखा रुपये	६६.९०	७६९१
	११] जिल्हा परिषाद उपकर [१९९३-९४]	हजार रुपये	२९४२	२०१९४७
	१२] पंचायत सभिक्यांचा उपकर	"	२३३०	७९००००
[पांच]	पर्याप्तवधनि पर्यागणना १९९३-९४]			
	१] पर्याधान	संख्या हजारात	१९८७ १०७५	१९९२ [अस्थायी] ३६१८६
	२] गाई व बैले	"	२७२	१७३०८
	३] म्हैशी व शेडे	"	४७७	५७४०
	४] भेंढया	"	१४६	१२२५७
	५] शोळया	"	१७३	
	६] कोंबडया व बढके	"	९३१	३०४८६

१	२	३	४
[सहा]	सहकार १९९३-९४		
	१] सहकारी संस्था	संख्या	६७६३ १२६२९७
	२] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	"-	११११ १९८५८
	३] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाचे सभासद संख्या	संख्या	५४४ ८३१४
	४] दुग्धा शाळा संस्था	हजारात	१८०७ १८०५३
	५] प्राथमिक कृषि पत संस्थानी दिलेली कर्जे	संख्या	११५-४६ ९९२
		कोटीत	
[सात]	जलसिंचन [३०.६.९४ रोजी]		
	पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र		
	१] मोठे क्षेत्र	संख्या	२ ३१
	लाभा क्षेत्र	हजार	६४ उ.ना.
	२] मध्यम प्रकल्प	हेक्टर	१७६
	वरील १ व २ चे लाभ क्षेत्र	संख्या	- २१८६
	३] लक्ष प्रकल्प [पृष्ठ भाग]	हजार	-
	क्षेत्र	हेक्टर	-
	४] सिंचन विहिरीखाली भिजणारे	संख्या	४३ १७००
	[क्षेत्र [१९८८-८९]	हजार	१० ७१०
		हेक्टर	-
		"-	२५ १३७३
[आठ]	उद्योग [डिसेंबर १९९४]		
	१] नोंदणीकृत कारखान्याची संख्या	संख्या	१३१८ ३०००१
	२] नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	"-	१२१६ २६१०२
	३] साखार कारखान्याची संख्या [चालू असलेले खाजगी धारण]	"-	१२ ९४
	४] साखार कारखान्यातील साखारेचे उत्पादन	हजार टन	५७९ २९६८
	५] सर्व मृत गिरण्यांची संख्या	संख्या	२४ १८८
[नऊ]	बीज [३१.३.१९९४]		
	१] बीज पुरवठा केलेली गाळे व छोडी	संख्या	११२६ ३९६६१
	२] विद्युतीकरण झालेली गांवाची संख्या	संख्या	११८४ ३९४१३
	३] बीज पुरवठा केलेले पंप संघ [१९९३-९४]	संख्या	२ १८२६
	४] गोबर गॅस यंत्रे [९३.९४]	हजारात	४४८१ ४१५०१२

[चार]

१	२	३	४	५
[दहा]	<u>सार्वजनिक आरोग्य-१९९३</u>			
	१] रुग्णालये	संख्या	२१	८३०
	२] दवाखाने	"	७८	५७०२
	३] प्राथमिक आरोग्य केंद्र	"	६६	१६८०
	४] प्राथमिक आरोग्य पथके	"	६	१५१
	५] एकोत्मिक बाल विकास योजना गट	"	२	उ. ना.
	६] अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	"	२१८४३	उ. ना.
[अकरा]	<u>शिक्षण</u>		[१९९२-९३]	
	१] एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२०२०	६०३९७
	२] एक शिक्षकी शाळा	"	२	११२३०
	३] प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४२३	११०६५
	४] प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	हजारात	११	२९५
	५] प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३९	३८
[बारा]	<u>द्वयम शिक्षण</u>			
	१] द्वयम शाळा	संख्या	४९१	११९१५
	२] शाळेतील एकूण विषा विद्यार्थी	संख्या	२२१	६६०२
	३] शाळेतील शिक्षक	"	७	२०३
	४] प्रत्येक शिक्षकामागे द्वयम शाळेतील विद्यार्थी	"	३३	३३
[तेरा]	<u>उच्च शिक्षण</u>			
	१] संस्था	संख्या	३७	१२६०
	२] एकूण विद्यार्थी	संख्या	५१	१३१९
		हजारात		
[चौदा]	<u>अ] प्रौढ शिक्षण १९९३-९४</u>			
	१] प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	-	४५८२
	२] प्रौढांची उपस्थिती	संख्या	-	१३३
		हजारात		
	<u>ब] तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [१९९३-९४]</u>			
	१] औद्योगिक प्रशिक्षण केंद्र	संख्या	१०	३७७
	१] शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	२	१२६
	२] अशासकीय " " " "	"	-	२५१
	२] शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	"	१६२४	५८०५६
	३] पदवी अभ्यासक्रमांक तांत्रिक संस्था व त्यांची अभ्यासक्रमांच्या तांत्रिक संस्था	"	३	२०१६०
			३-७	
			३-७	

या. जिल्ह्यात सन १९९३-९४ मध्ये २३८९९२ मे. टन रासायनिक
 खतांचे वाटप करण्यात आले तर ११९१९६ मे. टन सेंद्रिय खत वापरण्यात आले. वाटप झालेल्या
 रासायनिक खतामध्ये मिश्र खतांचे प्रमाण ३८.६३ टक्के होते.

पीक संरक्षण मोहिम उपाय

३३]. खरीप हंगामात भात पिकावर लष्करी अळी, भात करपा,
 भात, निळेभुंगे ज्वारी पिकावर ज्वारी खोडमाशी/ज्वारी मिजमाशी, ज्वारी चिकटा नागली
 पिकावर नागरी लष्करी अळी व मावा भुईमूग पिकावर भुईमूग मावा व टिक्का व सोयाबीन
 पिकावर सोयाबीन केसाळी अळी पाने गुंडाळणारी अळी या किड व रोगांच्या प्रादुर्भाव
 अल्प प्रमाणात दिसून आला. त्याचा बंदोबस्त करण्यासाठी पीक संरक्षण उपाय योजना हाती
 घेतली. प्रामुख्याने खरीप ज्वारीतील खोडमाशी नियंत्रणासाठी ५८६ हेक्टर ज्वारी चिकटा
 -४०१ भातावरील लष्करी अळी नियंत्रणासाठी १७९० हेक्टर निळेभुंगे ११४१ हेक्टर व भात करपा
 ८६८ हेक्टर, भुईमूग मावा नियंत्रणासाठी २००२ हेक्टर भुईमूग टिक्का नियंत्रणासाठी ८२७ हेक्टर
 व सोयाबीन केसाळी अळी नियंत्रणासाठी ९६३ हेक्टर पाने गुंडाळणारी अळी, २०६९ क्षेत्रात औषध
 पवारणी करणेत आली.

कृषि उत्पादनाची साठवणूक व पणन

३४]. जिल्ह्यात ४ नियंत्रित बाजार समित्या आहेत. या बाजार
 समित्यांमध्ये कृषि उत्पादनाची साठवणूक करण्याची सोय करण्यात आली आहे. नियंत्रित बाजार
 पेठेत येणारी मुख्य कृषि उत्पादने म्हणजे तांदूळ, गूळ, भुईमूग, शेंग, ज्वारी, गंधू व मिरची ही आहेत.
 कोल्हापूर हे गूळाच्या बाजारपेठेसाठी प्रतिष्ठ आहे. जयसिंगपूर व वडगांव हे भुईमूग व ज्वारी
 आणि गडहिंग्लज मिरची साठी प्रतिष्ठ आहे.

इतर कार्यक्रम

३५] १९९३-९४ या वर्षी जिल्ह्यातील एकूण लागवडी खालील
 क्षेत्रापैकी १६९ हेक्टर क्षेत्रामध्ये सुधारित जातीच्या बियाण्यांचा वापर केलेला आहे. ४२ हजार
 हेक्टर क्षेत्रामध्ये सुधारित बियाणे वापरण्यात आली आणि ११२ हजार हेक्टर क्षेत्रामध्ये अधिक
 उत्पन्न देणाऱ्या बियाण्यांचा वापर करण्यात आलेला आहे.

१	२	३	४	५
[एकोणीस]	<u>रोजगार निर्मिती १९९३-९४</u>			
	अ] रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस	०.०५	९७४
	ब] जवाहर रोजगार कार्यक्रम	कोटीत	०.२५	११३७
[वीस]	आदिवासी कल्याणकारी योजना ३१.३.९४			
	आदिवासी करिता आश्रम शाळा संख्या/ विद्यार्थी	संख्या	२	७२०
[एकवीस]	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना [१९९३-९४]			
	अ] मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे	संख्या	८	१९२
	ब] वसतिगृहात रहाणारे विद्यार्थी	" - "	४२३	१२५९२
[बावीस]	<u>जिल्हा नियोजन १९९३-९४</u>			
	१] वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रु कोटीत	२२.४१	७५३.६१
	२] अनुशेष मज्ज काढण्यासाठी तरतूद	" - "	२.१२	५१४.११
[तेवीस]	<u>नागरी पुरवठा</u>			
	१] रास्त भावांची दुकाने [१९९३-९४]	संख्या	१०५८	४०४२९
	२] पुरविलेला एकूण साठा			
	अ] गंध	" ००० "	११	५४८
	ब] तांदूळ	टन	९	६३३
	३] शासकीय गुदामे	संख्या	२४	१७७०
	४] साठवण्याची क्षमता	" ००० "		
		टन	उ. ना.	११९२

टीप : "उ. ना." = उपलब्ध नाही.

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय मुंबई -